

Safonau'r Gymraeg

Adroddiad Monitro Blynyddol

2021-22

Statws – Dim Draft

Safonau'r Gymraeg Adroddiad Monitro Blynyddol 2021-2022

1. Cyflwyniad

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i ddarparu gwasanaeth rhagorol i siaradwyr Cymraeg.

Yn ystod 2015, cawsom Hysbysiad Cydymffurfio cyfreithiol gan Gomisiynydd y Gymraeg yn nodi pa Safonau sy'n berthnasol i'r Cyngor.

Er mwyn cyflawni'r 174 o safonau yn yr hysbysiad, datblygodd y Cyngor Gynllun Gweithredu sydd wedi'i gyhoeddi ar ein gwefan. Rydym yn monitro cynnydd yn rheolaidd ac wedi cynnwys crynodeb yn yr adroddiad hwn.

Gwnaethom hefyd gyhoeddi Strategaeth Hybu 5 mlynedd ar gyfer 2022-27 fel rhan o'r broses gydymffurfio. Mae hon ar gael ar ein gwefan. Mae manylion y cynnydd wedi'u cynnwys yn Atodiad 2.

2. Prif gyflawniadau 2021/2022

- **Gwefan**

Mae golygydd y wefan yn gofyn am gyfieithiad Cymraeg cyn y gellir diweddarau tudalennau Saesneg, gan sicrhau bod y wefan yn gwbl ddwyieithog. Mae system hefyd wedi'i llunio sy'n cynhyrchu adroddiadau ac yn nodi tudalennau lle nad yw'r cynnwys Cymraeg a Saesneg yn cyfateb. Mae hyn yn galluogi archwiliad blynyddol i sicrhau bod y cynnwys yn gwbl ddwyieithog. Mae cynnydd yn parhau i gael ei wneud gyda'r Strategaeth Ddigidol

- **Cyfrifon Cyfryngau Cymdeithasol**

Mae prif gyfrifon cyfryngau cymdeithasol y Cyngor yn ogystal â'r holl gyfrifon Twitter, Facebook ac Instagram eraill yn gwbl

- **Cyfathrebu mewnol**

Yn ogystal â Staffnet ar gyfrifiaduron corfforaethol, rhoddwyd Staffnet+ ar gael i staff ar ddyfeisiau personol gan ganiatáu mynediad at wybodaeth am eitemau newyddion mewnol, slipiau cyflog, swyddi gwag mewnol, a rhai polisïau. Mae hyn wedi cael ei ddefnyddio'n dda ac mae hefyd ar gael yn ddwyieithog.

Rydym hefyd yn anfon neges wythnosol i'r holl staff ac yn crynhoi newyddion gan y Rheolwr Gyfarwyddwr ar ddiwedd pob wythnos, a anfonir yn Gymraeg

- **Canolfan Gyswllt a Phrif Dderbynfeydd**

Mae'r Cyngor yn parhau i gynnig opsiwn i bob galwr wneud ei ymholiadau drwy gyfrwng y Gymraeg. Cyfanswm nifer y galwyr a ddefnyddiodd yr opsiwn hwn yn ystod 2021/22 oedd 1074, sy'n gynydd bach o 2020/21 (1013). Mae galwadau Cymraeg yn ystod 2021/22 yn cynrychioli tua 8% o gyfanswm y galwadau a wnaed (134,373).

Mae nifer y staff dwyieithog yn y ganolfan gyswllt wedi amrywio drwy gydol 2021/22, ond ar gyfartaledd bu 5 aelod o staff dwyieithog, sy'n cynrychioli 13% o weithlu'r ganolfan gyswllt. Mae recriwtio staff dwyieithog wedi bod yn anodd. O ganlyniad i'r problemau adnoddau hyn, ataliwyd y gwasanaethau SgyrsFot a Gwe-sgwrsio yn ystod y cyfnod hwn.

Cynyddodd amseroedd aros ar gyfer pob galwad, gan gynnwys galwadau Cymraeg, yn ystod y cyfnod hwn. Mae hyn yn rhannol oherwydd materion yn ymwneud ag adnoddau a staff. Ar gyfartaledd, roedd galwyr a oedd yn defnyddio'r opsiwn Cymraeg yn 2021/22 yn aros am 304 eiliad, o gymharu â chyfartaledd cyffredinol o

334 eiliad ar draws y ganolfan alwadau. Mae hyn wedi cynyddu o'r amser aros cyfartalog yn 2020/21 (169 eiliad).

Mae gwasanaethau wyneb-yn-wyneb wedi ailddechrau'n llawn ac mae'r brif dderbynfa'n cael ei staffio'n ddyddiol gan gynrychiolwyr gwasanaethau cwsmeriaid sy'n siarad Cymraeg.

- **Hyfforddiant iaith Gymraeg**

Mae'r Cyngor wedi parhau i gefnogi hyfforddiant iaith Gymraeg i staff. Mae gan holl staff y Cyngor hawl i gael mynediad i gyrsiau a ddarperir gan Dysgu Cymraeg y Fro, am ddim ac yn ystod oriau gwaith.

Ar hyn o bryd mae 44 aelod o staff wedi cofrestru ar gyrsiau gyda Dysgu Cymraeg y Fro. Mae hyn yn cynnwys 12 lefel Mynediad, 7 lefel Sylfaen, 15 Canolradd, 5 Uwch, a 4 Gloywi. Darperir cyrsiau mewn person, dros Zoom, ac maent yn gyfunol.

Mae Dysgu Cymraeg y Fro yn cynnal rhaglen lawn o ddigwyddiadau a chyfleoedd dysgu ychwanegol gan gynnwys ysgolion Sadwrn, digwyddiadau teulu y Nadolig a'r Pasg, cinio Dydd Gŵyl Dewi, grwpiau cymdeithasol ar-lein, a grwpiau coffi wyneb-yn-wyneb.

- **Modiwl ymwybyddiaeth iaith**

Bydd hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith ar-lein drwy iDev yn cael ei gyflwyno yn haf 2022 ar gyfer yr holl staff. Byddwn yn defnyddio modiwl a ddatblygwyd ac a gyflwynwyd yn llwyddiannus gan Gyngor Caerdydd, sydd wedi'i addasu ar gyfer y Fro.

- **Iaith gwaith a dysgwyr Cymraeg**

Mae'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol yn parhau i gynnig cyrsiau iaith Gwaith am ddim i'r holl staff ar-lein drwy eu gwefan, gan gynnwys cyrsiau ar gyfer

sectorau penodol fel iechyd a gofal cymdeithasol, chwaraeon a hamdden, a thwristiaeth.

Ar hyn o bryd mae 140 o ddysgwyr o Gyngor Bro Morgannwg wedi cofrestru ar gyrsiau Croeso a Chroeso'n Ôl gyda'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol.

Mae grant newydd wedi'i ddyfarnu i Dysgu a Sgiliau ond bydd y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol yn cyflogi cydlynnydd iaith Gwaith llawn-amser ar gyfer y Cyngor. Disgwylir i'r person hwn gael ei benodi erbyn diwedd mis Mehefin 2022 am ddeuddeg mis cychwynnol.

- **Cytundeb gyda Menter Bro Morgannwg**

Mae'r Cyngor yn rhoi cyllid i Fenter Bro Morgannwg gynnig cyfleoedd i siaradwyr Cymraeg ym Mro Morgannwg fwynhau gweithgareddau cymdeithasol yn ogystal ag ategu gweithgareddau cyn ysgol ac ar ôl ysgol i bobl ifanc. Mae hyn wedi cynnwys cysylltu â thimau ieuenctid, addysg oedolion ac ysgolion. Cynhelir rhai gweithgareddau a gweithdai ar-lein tra bod eraill wedi symud yn ôl i fod wyneb-yn-wyneb wrth i gyfyngiadau Covid gael eu codi. Mae'r cytundeb gyda Menter Bro Morgannwg wedi cael ei adnewyddu yn 2022.

Mae Menter Bro Morgannwg yn defnyddio llwyfannau digidol amrywiol i rannu, hyrwyddo ac annog trigolion i gymryd rhan mewn amrywiaeth o weithgareddau Cymraeg yn y Fro. Maent hefyd yn darparu gwybodaeth ddyddiol/wythnosol am gynllun chwarae gwyliau Bwrlwm y sefydliad ym Mhenarth, y Barri a Llanilltud Fawr; gweithgareddau ar ôl ysgol; digwyddiadau i ddysgwyr Cymraeg; a gweithgareddau i oedolion. Maent hefyd yn defnyddio eu platfform digidol i hysbysebu digwyddiadau a phrosiectau gan sefydliadau partner gan gynnwys yr Urdd a Dysgu Cymraeg y Fro.

Gweithiodd staff Menter Bro Morgannwg gyda Menter Caerdydd i gynhyrchu torf ddigidol / gyfyngedig yn Tafwyl ym mis Mehefin 2021. Cafodd hyn ymateb da iawn ac fe'i gwelwyd gan dros 45,000 o wylwyr ar wahanol lwyfannau digidol a chyfryngau cymdeithasol.

Mae gan Fenter Bro Morgannwg berthynas dda gyda'r Urdd i ddarparu amrywiaeth o weithgareddau chwaraeon yn wythnosol drwy gydol y flwyddyn, gan gynnwys nofio yng Nghanolfan Hamdden Penarth, a sesiynau pêl-droed a rygbi ledled y Fro.

Cynhelir sesiynau Amser Stori yn rheolaidd yn llyfrgelloedd Penarth, y Barri a Llanilltud Fawr drwy gydol y flwyddyn, gan ddenu plant a rhieni sydd eisiau clywed y Gymraeg a gwella eu sgiliau Cymraeg, a chynnig cyfle i gwrdd â rhieni eraill.

- **Dysgu Cymraeg y Fro**

Mae Dysgu Cymraeg y Fro yn gweithio mewn partneriaeth â Menter Bro Morgannwg ac yn cefnogi'r tîm Dysgu Oedolion yn y Gymuned i ddarparu addysg cyfrwng Cymraeg i oedolion. Mae Dysgu Oedolion yn y Gymuned Bro Morgannwg yn cynnal Coffi Cymraeg yn Llyfrgell y Barri ar foreau Sadwrn a Gweithdy Digidol cyfrwng Cymraeg yng Nghanolfan Palmerston ar ddyddiau Mercher yn ystod y tymor.

Mae Dysgu Cymraeg y Fro yn cefnogi'r Cynllun Siarad, grwpiau coffi mewn trefi ar draws y Fro yn ogystal â digwyddiadau partneriaeth gan gynnwys Gŵyl Fach y Fro a dysgu oedolion cyfrwng Cymraeg fel coginio a pilates.

Daeth y grant a oedd yn cefnogi'r clwb gwaith cartref Cymraeg i deuluoedd â phlant mewn ysgolion Cymraeg, Clwb Ni, i ben ar ôl y pandemig ac nid yw'r clwb yn rhedeg mwyach. Mae Dysgu Cymraeg y Fro yn ymchwilio i ffynonellau cyllid eraill i ailgychwyn a hyrwyddo'r cyfleuster hwn.

- **Cytundeb cyfieithu gyda Chyngor Caerdydd**

Llofnododd y Cyngor gontract yn 2017 gyda Chyngor Caerdydd ar gyfer yr holl waith cyfieithu Cymraeg yn dilyn cyfnod llwyddiannus ar Gytundeb Lefel Gwasanaeth. Adnewyddwyd y contract ym mis Medi 2021 am dair blynedd arall. Yn ystod 2021/22, cyfieithwyd 3,765 o ddogfennau ar gyfer Cyngor Bro Morgannwg. Cyfieithwyd cyfanswm o 2,719,763 o eiriau, sy'n gynnwys o 44% o gymharu â'r flwyddyn flaenorol, sy'n dangos faint o waith sy'n cael ei gynhyrchu'n ddwyieithog.

- **Asesiad Sgiliau Iaith**

Bwriedir cynnal asesiad sgiliau iaith ar draws y Cyngor yn 2022 i ddiweddarau'r darlun o'r niferoedd a lefel gallu staff yn y Gymraeg ym mhob rhan o'r Cyngor, gan gynnwys staff ysgol. Rhagwelir y bydd y Cydlynnydd Cymraeg newydd yn cynorthwyo gyda hyn a chymau gweithredu dilynol.

- **Gwiriwr sillafu a throednodiadau e-bost Cymraeg**

holl staff y Cyngor wedi derbyn copi o 'Cysgeir' ar eu cyfrifiaduron. Mae'r fersiwn ddiweddaraf o'r feddalwedd hon wedi'i osod ar holl gyfrifiaduron y cyngor sy'n galluogi staff i gyfathrebu'n haws yn Gymraeg ac i deimlo'n hyderus am eu gramadeg.

Rydym wedi trefnu i holl staff y cyngor gael troednodyn dwyieithog gyda'u teitlau swydd a chael negeseuon allan o'r swyddfa dwyieithog. Ychwanegwyd logo amlwg hefyd at enwau'r rhai hynny sy'n rhugl yn y Gymraeg a logo arall i nodi aelodau o staff sy'n dysgu Cymraeg. Mae hyn wedi bod yn arbennig o ddefnyddiol yn ystod y cyfnod presennol o weithio gartref. Yn ogystal, mae staff a dysgwyr sy'n siarad Cymraeg yn gallu gwisgo cortynnau gwddf i nodi eu sgiliau pan fyddant yn y swyddfa.

- **Tudalen ar Staffnet i siaradwyr Cymraeg**

Mae tudalen benodol ar ein Staffnet sy'n darparu gwybodaeth ddefnyddiol i siaradwyr a dysgwyr Cymraeg yn ogystal â nodi eu hawliau o ran dogfennaeth a safonau mewnol. Mae staff hefyd yn cael eu cyfeirio at gyrsiau Cymraeg addas.

- **Mwy Na Geiriau**

Mae'r grŵp rhanbarthol hwn a sefydlwyd yn wreiddiol i roi cynllun gweithredu Llywodraeth Cymru ar waith wedi dechrau cyfarfod eto yn ddiweddar. Mae'r rhai sy'n

gysylltiedig yn cynnwys cynrychiolwyr o Wasanaethau Cymdeithasol Cyngor Caerdydd a Gwasanaethau Cymdeithasol y Fro yn ogystal â chynrychiolydd o'r Bwrdd Iechyd. Y diben yw rhannu arfer da a datblygu syniadau ar y cyd ar gyfer cynyddu'r defnydd o'r iaith. Mae sawl menter wedi'i datblygu gan gynnwys prosiect peilot ar gyfer recriwtio siaradwyr Cymraeg. Mae cynlluniau ar gyfer y dyfodol yn cynnwys codi ymwybyddiaeth drwy fynychu ffeiriau swyddi ar y cyd â hyrwyddo'r cynnig Cymraeg ar sianel cyfryngau cymdeithasol staff newydd (YAMA).

3. Crynodeb o Gynllun Gweithredu'r Cyngor gyda Chynnydd

	Cam gweithredu	Meysydd a gwmpesir	Rhif Cyfeirnod Safonol	Sylw/ diweddariad
1	Darparu nodyn briffio i uwch reolwyr/aelodau etholedig gael eu rhaedru drwy gyfrwng cyfarfodydd CMT/DMT/cyfarfodydd tîm	Gohebiaeth Galwadau ffôn Cyfarfodydd/penodiadau Digwyddiadau Cyhoeddus Cyhoeddi dogfennau i'r cyhoedd Ymatebion Cyfryngau Cymdeithasol Polisiâu/strategaethau sydd ar gael i'r cyhoedd Trwyddedau/tystysgrifau Hysbysiadau swyddogol Hyrwyddo'r Gymraeg Systemau annerch y cyhoedd	1-5 19/20/21 24-26b, 27ad,30-34,65-66 35-38 43-50 58-59 44 42 69-70 81-82 87	Cyhoeddwyd nodyn briffio drwy Staffnet a thrwy'r briff craidd. Mae tudalen Cwestiynau Cyffredin ar gael ar Staffnet. Soniwyd mewn cyfarfodydd tîm adrannol yn ystod Mai/Mehefin 16. Mae cyngor yn parhau i gael ei geisio gan y swyddogion arweiniol corfforaethol.

2	Darparu briff i'r Cabinet Busnes/uwch reolwyr/aelodau etholedig eraill	Gohebiaeth Galwadau ffôn Cyfarfodydd/penodiadau	1-5 19/20/21 24-26b, 27ad,30- 34,65-66	Briffiwyd aelodau'r Cabinet ym mis Chwefror 16. Cynhaliwyd sesiynau ffres ar gyfer aelodau etholedig newydd yn 2017 a 2019. Cynhelir sesiynau pellach ar gyfer aelodau etholedig newydd yn 2022.
		Digwyddiadau Cyhoeddus	35-38	
		Cyhoeddi dogfennau i'r cyhoedd	43-50	
		Ymatebion Cyfryngau Cymdeithasol	58-59	
		Polisiâu/strategaethau sydd ar gael i'r cyhoedd	44	
		Trwyddedau/tystysgrifau	42	
		Hysbysiadau swyddogol	69-70	
		Hyrwyddo'r Gymraeg	81-82	
		Systemau annerch y cyhoedd	87	

3	Creu tudalen ar StaffNet y Cyngor i roi gwybod i staff am eu cyfrifoldebau.	Fel uchod.	Fel uchod.	Mae rhestr o Cwestiynau Cyffredin ar Staffnet. Datblygwyd tudalen ar gyfer siaradwyr Cymraeg hefyd. Disgwylir i gydlynnydd y Gymraeg ddechrau yn haf 2022 i asesu sgiliau Cymraeg
---	---	------------	------------	---

4	Hysbysu staff drwy gyfrwng y briff craidd a dulliau eraill.	Fel uchod.	Fel uchod.	Hysbyswyd y staff ym mis Chwefror 16 drwy'r briff craidd ac mae'r diweddariadau wedi parhau.
5	Sicrhau bod yr holl dempledi llythyrau a negeseuon e-bost yn ogystal ag ymatebion i'r wasg yn dangos argaeledd gwasanaeth Cymraeg ac sicrhau bod yr holl staff yn eu defnyddio nhw.	Gohebiaeth (yn cyfeirio hefyd at rai Safonau Gweithredol)	7 Hefyd yn ymwneud â Safonau Gweithredol 134/135	Mae templedi wedi'u rhoi i'r holl staff. Mae teitlau swyddi wedi'u cyfieithu yn ymddangos ar bob e-bost yn ogystal â logo amlwg ar gyfer siaradwyr a dysgwyr Cymraeg.
6	Darparu hyfforddiant 'Cwrdd a Chyfarch' i staff rheng flaen	Galwadau/cyfarfodydd ffôn	19,20,21,24-27	Hyfforddiant i staff a gynhaliwyd yn 2016/17 ac fe gynhaliwyd hyfforddiant ymwybyddiaeth yn gynnar yn 2018. Mae modiwl Croeso Cymraeg ar gael ar Staffnet fel rhan o'r fenter Croeso Cymraeg.
7	Sicrhau bod pob aelod o staff yn defnyddio negeseuon allan o'r swyddfa sy'n ddwyiwthog. Darparu troedyn i ddangos a yw aelodau o staff yn siarad Cymraeg.	Gohebiaeth (yn cyfeirio hefyd at safonau gweithredol)	7, Hefyd yn ymwneud â Safonau Gweithredol 134/138	Rhan o Staffnet ac ar y briff craidd. Mae negeseuon allan o'r swyddfa wedi'u darparu i'r holl staff. Hefyd ddangosydd i siaradwyr Cymraeg a dysgwyr.

8	Sicrhau bod yr holl ddatganiadau i'r wasg yn ddwyieithog lle bo hynny'n bosibl.	Cyhoeddi Dogfennau a ffurflenni	46	Mae hyn wedi digwydd o 1 Ebrill 2016.
9	Sicrhau bod yr holl daflenni, dogfennau, datganiadau a datganiadau i'r wasg, lle y'u cyhoeddir yn Saesneg, yn cynnwys cyfeiriad at y ffaith bod fersiwn Gymraeg ar gael ar gais.	Cyhoeddi Dogfennau a ffurflenni	46	Mae hyn wedi digwydd o 1 Ebrill 2016.
10	Trefnwch cymorth i ddechrau proses o wneud y wefan gyfan yn ddwyieithog.	Gwefan a gwasanaethau ar-lein	52-56	Mae'r wefan bellach yn gwbl ddwyieithog.
11	Trefnu bod rhag-sgwennu ffurflenni yn cael ei wneud yn ddwyieithog	Gwefan a gwasanaethau ar-lein	51	Mae meddalwedd mewnol i gyd yn cael eu cyfieithu - mae meddalwedd

				allanol wrthi'n cael eu trefnu fel rhan o'r Strategaeth Ddigidol.
12	Sicrhau bod yr holl arwyddion a/neu hysbysiadau newydd neu a adnewyddir yn ddwyieithog gyda'r Gymraeg yn gyntaf.	Arwyddion/hysbysiadau	61-63	Atgoffwyd yr holl staff o hyn.
13	Sicrhau bod y prif dderbynfeydd yn darparu gwasanaeth Cymraeg gydag arwyddion yn rhoi gwybod am argaeledd y gwasanaeth hwnnw.	Derbynfeydd	64,67,68	Mae'r prif dderbynfeydd bellach yn ddwyieithog.

14	Rhaid i wahoddiadau am grantiau ddatgan y gellir gwneud cyflwyniadau yn Gymraeg a rhaid cynnig cyfweiliadau os gofynnir amdanynt. Ni ddylai fod oedi os defnyddir y Gymraeg. Rhaid i wahoddiadau i dendro am gontractau fod yn ddwyieithog a rhaid iddynt ddatgan bod croeso i dendrau Cymraeg. Ni ddylai fod oedi os defnyddir y Gymraeg.	Grantiau/Tendrau	72-75,76-77a	Mae'r wybodaeth hon wedi'i rhannu o fewn yr Adran Gyllid. Mae polisi Grantiau newydd ar y gweill..
15	Asesu pob cwrs addysg newydd a gynigir i'r cyhoedd i werthuso'r angen i'w ddarparu yn Gymraeg <u>a chadw cofnod o'r asesiad.</u>	Addysg	84-86	Rhoddwyd gwybod i'r Tîm Addysg Oedolion a'r Gwasanaeth Ieuencid am hyn.
16	Cyfieithu agendâu pob cyfarfod y Cyngor, y Cabinet, a Phwyllgorau	Democrataidd	41	Mae hyn wedi'i wneud o 1 Ebrill 2016 ymlaen.
17	Cyfieithu cofnodion pob cyfarfod y Cyngor, y Cabinet, a Phwyllgorau	Democrataidd	41	Mae agendâu'n ddwyieithog, gyda chynlluniau i gyhoeddi hysbysiadau o benderfyniadau a chofnodion yn fuan.
18	Cwblhau asesiad o'r effaith, gan gynnwys ystyriaeth o'r Gymraeg, ar gyfer pob polisi newydd neu rai wedi'u diwygio.	Polisiâu ac ymchwil	88-97	I'w gyflawni trwy gyfeirio at adroddiadau perthnasol y Cabinet/pwyllgorau.
19	Sefydlu grwp projectau i drefnu holiadau i bob aelod o staff	Sgiliau ieithyddol a dewisiadau iaith ar gyfer ffurflenni a gweithdrefnau	104, 127,100,101-103	Cynhaliwyd ail archwiliad yn 2018 o bob aelod o staff sy'n defnyddio cyfrifiadur ac mae'r canlyniadau nawr

				ar gael. Bwriedir cynnal archwiliad sgiliau pellach ar gyfer 2022/2023
20	Cyfieithu pob polisi AD	Pob Polisi AD	105 – 111	Mae pob polisi bellach wedi'i gyfieithu.
21	Codi ymwybyddiaeth staff o ran cynnig darpariaeth Gymraeg mewn cysylltiad â chontractau, cwynion a sefyllfaoedd disgyblu	Briffio	99,114,118	Mae rhestr wedi'i llunio o'r defnyddwyr hynny sy'n gofyn am wasanaeth Cymraeg. Mae tudalen ar StafNnet yn rhestru'r eitemau penodol y mae'n rhaid i ni eu darparu yn Gymraeg.
22	Paratoi tudalen ar StaffNet ac erthygl briff craidd yn rhoi gwybod i staff sy'n siarad Cymraeg am eu hawliau a rhoi cymorth i ddysgwyr.	Gweithdrefnau AD	112 – 125,141-143	Mae'r rhain bellach ar gael.
23	Rhoi meddalwedd i staff sy'n siarad Cymraeg i wirio sillafu a gramadeg, yn ogystal â rhyngwynebau Cymraeg lle y bônt ar gael.	Meddalwedd TGCh	120	Mae 'Cysgeir' wedi'i osod ar gyfrifiaduron yr holl staff.
24	Cynnig cyfleoedd ar gyfer hyfforddiant Cymraeg sylfaenol i bob aelod o staff a hefyd i reolwyr os oes angen yn rhinwedd eu swydd. Dylai hyfforddiant pellach fod am ddim i'r cyflogai.	Hyfforddiant	130 -131	Mae cyrsiau blasu yn cael eu cynnal ac mae hyn wedi helpu i gynyddu nifer y dysgwyr ar gyrsiau llawn amser. Mae pob cwrs Cymraeg am ddim ac yn ystod oriau gwaith. Anfonir nodyn atgoffa cyn y tymor newydd.
25	Darparu hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith Gymraeg	Hyfforddiant	132	Mae modiwl ar-lein newydd yn cael ei addasu a bydd yn cael ei gyflwyno i staff yn ystod haf 2021. Bydd modiwl

				Ymwybyddiaeth iaith ar-lein ar gael ar iDev yn 2022.
26	Cynnwys gwybodaeth am y Gymraeg yn y Cwrs Sefydlu Corfforaethol	Hyfforddiant	133	Mae gwybodaeth Gymraeg yn cael ei chyflwyno mewn sesiynau sefydlu.
27	Asesu pob swydd newydd a swydd wag ar gyfer y lefel ofynnol o allu Cymraeg fel y bo'n briodol – Hanfodol/Angen ei dysgu/Dymunol/Dim Angen	Adolygu gweithdrefnau	136	Mae pob rheolwr wedi cael gwybod. Mae pob swydd bellach wedi'i chategoreiddio naill ai fel Cymraeg Hanfodol neu Ddymunol
28	Mae'r holl ddeunydd perthnasol yn ymwneud â recriwtio ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg.	Gweithdrefnau recriwtio/dethol	137	Wedi'u cyfieithu ac yn cael eu dosbarthu yn ôl yr angen.
29	Paratoi polisi ar ddefnydd mewnol o'r Gymraeg	Ymwybyddiaeth	98	Mae copi ar gael. Mae angen adolygu hyn yn ystod 2021/22.
30	Dylai'r fewnwyd fod ar gael yn Gymraeg – hafan, tudalennau newydd/wedi'u diwygio a dewislenni.	Tîm Cyfathrebu/TGCh	122-126	Mae tudalennau dwyieithog ar gael ar y Staffnet.
31	Cyrsiau AD penodol i'w cynnig yn Gymraeg - - Recriwtio a Chyfweld - Rheoli Perfformiad - Gweithdrefnau Cwyno a Disgyblu - Sefydlu - Delio â'r cyhoedd - Iechyd a Diogelwch	Hyfforddiant AD	128	Mae cyrsiau ar-lein yn cynnwys - Hyfforddiant Ar-lein Gorfodol ynglŷn â Thrais yn Erbyn Menywod

Atodiad 1

32	Darparu hyfforddiant ar ddefnydd effeithiol o'r Gymraeg mewn cyfarfodydd AD	Hyfforddiant	129	Hyfforddiant pellach i'w ystyried
33	Nodi aelod o staff ym mhob adran i weithredu fel hyrwyddwr.			Mae hyn wedi'i wneud ac mae rhestr ar gael.

4. Gwybodaeth am berfformiad

Mae'r Cyngor yn casglu ac yn adrodd gwybodaeth am bob mesur sy'n fesur statudol cenedlaethol ac mae'n pennu targedau ar ei gyfer. Rydym hefyd wedi mabwysiadu nifer gyfyngedig o ddangosyddion lleol sy'n cynorthwyo'r gwaith o fesur cynnydd yn erbyn y cynllun hwn. Mae'r wybodaeth hon ar gael yn gyhoeddus drwy Gynllun Gwella'r Cyngor a thrwy cynlluniau gwasanaeth, sy'n cael eu cyhoeddi bob blwyddyn ac sydd ar gael ar wefan y Cyngor - www.bromorgannwg.gov.uk

Yn ogystal â hyn, mae'r Cyngor yn cyhoeddi'r adroddiad hwn yn adran Cydraddoldeb gwefan y Cyngor ynghyd â data arall am faterion iaith.

Mae'r wybodaeth isod yn ymwneud â dangosyddion ar gais Comisiynydd y Gymraeg

Safon 158 (2) 164 (2) 170 (2d) Nifer y cwynion am weithredu'r Cynllun Iaith Gymraeg. Bydd y dangosydd perfformiad hwn yn cael ei fesur ar sail nifer y cwynion am gynnwys neu'r dull o weithredu Safonau'r Gymraeg.	Rydym wedi derbyn nifer o sylwadau anffurfiol gan aelodau o'r cyhoedd ac rydym hefyd wedi derbyn un gŵyn drwy Gomisiynydd y Gymraeg sy'n ymwneud â rhaglenni trydydd parti ar y wefan. Mae'r ymchwiliad wedi'i gwblhau ac rydym yn aros am sylwadau'r Comisiynydd.
Safon 170 (2a) Nifer y staff gyda sgiliau Cymraeg yn y Cyngor. Mae'r dangosydd hwn wedi'i fesur fel rhan o'r Arolwg Sgiliau Ieithyddol ym mis Medi 2018.	Cynhaliwyd arolwg sgiliau ieithyddol ar ddiwedd 2018 o holl ddefnyddwyr cyfrifiaduron. Dangosodd hyn fod 122 aelod o staff yn disgrifio eu sgiliau fel 'da' neu 'rhugl' o 1572 ymateb. Mae hyn yn ganran o 6%. Bwriedir cynnal archwiliad sgiliau pellach ar gyfer 2022/2023 a bydd hefyd yn cynnwys staff ysgol.

Safon 170 (2b) Nifer y staff sy'n ymgymryd â hyfforddiant ac i ba lefel/radd o hyfedredd. Bydd hyn yn seiliedig ar nifer y staff sy'n ymgymryd â hyfforddiant Cymraeg a ddarperir gan y Cyngor. Adroddir y mesur hwn fel rhif o dan bob un o'r categorïau: Mynediad a Sylfaen; Canolradd; Uwch; Uwch/Meistroli.	<u>2021-2022</u> <table> <tr> <td>Lefel Mynediad</td><td>12</td></tr> <tr> <td>Sylfaen</td><td>8</td></tr> <tr> <td>Canolradd</td><td>15</td></tr> <tr> <td>Uwch</td><td>5</td></tr> <tr> <td>Meistroli</td><td>4</td></tr> <tr> <td>Cyfanswm</td><td>44</td></tr> </table>	Lefel Mynediad	12	Sylfaen	8	Canolradd	15	Uwch	5	Meistroli	4	Cyfanswm	44
Lefel Mynediad	12												
Sylfaen	8												
Canolradd	15												
Uwch	5												
Meistroli	4												
Cyfanswm	44												
Safonau 154, 170 ch) Nifer y swyddi newydd a gwag a gategoreiddiwyd fel Cymraeg hanfodol a dymunol.	Rhwng Ebrill 2021 a Mawrth 2022 – cafodd 944 o hysbysebion eu gosod: • Cymraeg yn hanfodol = 3 • Cymraeg yn ddymunol = 920 • Sgiliau iaith Gymraeg i'w dysgu wrth benodi i swydd = 21 Mae pob hysbyseb naill ai'n nodi bod y Gymraeg yn hanfodol neu'n ddymunol.												

Blaenoriaeth barhaus y Cyngor ar gyfer 2021/22 yw cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yn y gweithlu, i annog mwy o aelodau staff i ddysgu neu ddiweddarau eu sgiliau Cymraeg a hyrwyddo defnydd o'r iaith yn y Fro.